

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum III. Cæterùm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

meritorum erga Ecclesiam, vel personas eius, seu membra Ecclesie, merè liberalis est, cum ex gratitudinis obligatione oriatur, sicuti habetur in *L. sed etsi 24. §. consuluit. ff. de petitione hereditatis*. Ubi dicitur antidoron, seu remuneratione esse veluti genus quoddam permutationis, quam ob rem tales donationes prudenter ac moderate facere ad Prælatum pertinet, sicuti docuit *lib. 3. tra. 4. c. 12. n. 9.* Addit verò *Suarez. cit. c. 26. n. 14.* Prælatus non tantum habere potestatem remunerandi beneficia jam præstita, sed etiam præveniendò, & excitandò ad beneficiendù, erogandù, seu donandù, ita nim. ut ob oculos habeatur, tum proximorum ædificatio, tum Ecclesie, seu monasterij utilitas.

Deo secundò. Si portio quædam reddituum Prælato assignata sit ad sustentationem, distingueri oportet inter regularem, & secularem; nam regularis, sicuti & alius beneficiarius Religiosus, Ecclesiasticorum reddituum liberam quidem, & à Conventu, vel Superiore Prælato independentè administrationem habet, tamen sine causa, & merè liberales donationes, in causas profanas, facere non potest, cum non sit dominus reddituum suorum, prout docuit *lib. 4. tra. 6. c. 7. n. 12. §. interdum*. At verò secularis Prælatus, v. g. Episcopus, videtur esse verus dominus reddituum, seu portionis sue, non minùs, quàm alij beneficiarij seculares. De quibus docuit *lib. 4. tra. 2. c. 3.* eos dominos esse reddituum, sed ex iustitia obligatos, ut quæ supra decentem sustentationem supersunt, pauperibus, vel ad alias causas erogent. Sin autem propriam parimoniam aliqua cumulent, ea inter redditus abundantes numerari non debent, sed inter proprios Prælati, aut beneficiarij, de quibus tanquam dominus ad libitum disponere potest, juxta doctrinam *S. Thomæ cit. a. 7. in corpore*.

Notandum secundum. Prælatus obesse non potest Ecclesie agendo, seu contrahendo; id verò intellige quoad jura & bona Ecclesie acquisita, at verò quoad acqui-

renda ijs Prælatus absque Capituli consensu renuntiare, atque Ecclesie obesse potest, sicuti docuit *lib. 3. tra. 4. c. 10. n. 6.* Deinde dixi, Prælatum Ecclesie obesse non posse agendo, seu contrahendo; at verò omitrendo, seu negligendo obesse potest, videlicet in judicialibus, & usucapionibus, ita tamen, ut Ecclesie beneficium restitutionis in integrum comperat, sicuti ibidem docuit, & tradit ex communi *Imola hic n. 3. ex L. finali cod. de acquirenda possessione*. Denique cum Capituli consensu obesse potest Prælatus etiam contrahendo, & donando sine causa *argum. hujus c. v. inconsultis Canonici*. & tradit *Andreas, & Imola hic circa Gl. penult.* quamvis concedi debeat in integrum restitutio. Tamen *Abb. in fine c. aliter sentiat*, donationem irritam esse, si Prælatus cum Capitulum Ecclesie, sine causa meritorum, donet diviti: quod videtur esse contra communem, & contra praxin, dummodo periculum non sit alienandi res immobiles, aut mobiles pretiosas.

Notandum tertium. Donationes, & alienationes ex rebus Ecclesie malè factas à Prælato, successor revocare potest, imò debet revocare, tanquam ipso jure irritas *c. si quis 6. junctà Gl. de rebus Ecclesie non alienandis*. Sed & ipsemet Prælatus, quamdiu ab administratione remotus non est, revocare debet *c. si quis junctà Gl. v. alienato*.

CAPITULUM III.

Cæterum.

PARAPHRASIS.

Quæsitum fuit ex Alexandro III. si Abbas, vel solus, vel cum Priore, & quibusdam de Conventu, donationem fecerit, ex rebus monasterij, postea autem pars aliqua Conventus contradicat, quid faciendum sit? Respondet Papa, in hoc casu rum rei donatæ quantitatem, tum regionis consuetudinem, quæ tamen sacris Canonibus contraria non sit, diligenter

Pp ;

esse

esse considerandam, & secundum hæc donationem ratam, vel irritam declarandam.

SUMMARIUM.

Quando, & qua possit Prælatus regularis de rebus monasterij sui alienare sine consensu Capituli?

NOtandum, Prælatus regularis etiam sine consensu Conventus quasdam ex rebus monasterij donationes non magnas facere potest, si loci consuetudo, quæ irrationabilis non sit, id permittat.

Adverte hic. Tamen Prælatus regularis liberam habeat rerum Ecclesiæ administrationem, sicuti tradit *Gl. recepta in c. is cui 42. v. & libera de electione in 6.* tamen donare non potest *argum. Legis filius familias 7. ff. de donationibus.* Ex qua colligitur, si cui libera administratio concessa sit, eam non extendi ad perdendum, & simile dixi de Religioso, cui peculium à Prælato permissum est, *lib. 4. tra. 3. c. 7. n. 14.*

Excipitur primò. Quòd ex causa rationabili donare potest, videl. pietatis, vel misericordiæ, aut gratitudinis ergò, prout præcedente *c. dictum & significatum in cit. L. 7.* Imò talis donatio etiam ex rebus pupilli concessa est, considerato, quòd pupillo expediat *L. 1. §. cum tutor. ff. de administratione tutorum.* Ubi dicitur: alimenta servis, libertisque nonnunquam etiam exteris, si hoc pupillo expediat, tutor præstabit, solennia munera parentibus, cognatisque mittet.

Excipitur secundò. Quòd si consuetudo permittat, Prælatus donationes modicas, seu non magnas facere possit. Ita sumitur *ex textu hoc, & tradit Gl. finalis in c. cum nobis 19. de electione, & Gl. in cit. c. is cui.* partim quia consuetudo, si irrationabilis non sit, facultatem & jus dare potest, partim quia consuetudo facit, ut donationes sine querela, & avaritiæ suspicione facillè non possint omitti, nisi rerum status mutatus sit, quia v.g. onera, & expensæ monasterij augetur, vel reditus diminuti sunt, partim

quia, si consuetudo diuturna fuit, contra tus rationabiliter contradicit.

CAPITULUM IV.
Consultationibus.

PARAPHRASIS.

Si Ecclesia, priusquam vacat, seu vivente eo, qui Ecclesiam possidet, particulari personæ conferatur in titulum, irrita est collatio. Sin autem Episcopi auctoritate Ecclesia loco Religioso concedatur in proprietatem, rata est concessio, si tamen, ut persona, quæ Ecclesiam possidet, invita privari non debet, quamdiu vivit.

SUMMARIUM.

Collatio beneficij, vivente beneficiario, fieri non potest in titulum, quando in proprietatem in corporati pupillo monasterio, vel pralatura.

NOtandum, Licet beneficiatio vivente non possit fieri collatio beneficii in titulum *o. 1. 2. & ult. de concessione prebende,* tamen nihil obstat, quin beneficium quoddam vacans, seu vivente adhuc beneficiario, in proprietatem conferatur, seu incorporetur monasterio, vel pralatura, seu dignitati. Ratio discriminis est. Primò. Cum titulus beneficii in dissolubilis sit *c. Adhuc 1. 2. de filiis presbyterorum.* is autem in pones beneficiarium investitum, impossibile est, ut eo non remoto, alteri beneficium conferatur in titulum, quandoquidem unius Ecclesiæ, & cuiusunque beneficii non possunt esse duo beneficiarii, seu titulati. *c. cum non ignores 15. c. in e. de prebendis, & docent DD. in c. super eo 1. eodem in 6.* At verò incorporatio beneficii non necessariò secum fert titulum in actu, sed tantum in habitu, cum frequentissimè sit, ut ad Prælatum monasterij v.g. pertineat Ecclesia parochialis, quoad habundantia ratione incorporationis; ad alium autem, videlicet intitulatum Vicarium, quoad